

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

Bryssel, 24. toukokuuta 2013 (27.05)
(OR. en)

9693/13

Toimielinten välinen asia:
2011/0389 (COD)
2011/0359 (COD)

LIMITE

DRS 99
CODEC 1113

ILMOITUS

Lähtettäjä: Pääsihteeristö

Vastaanottaja: Neuvosto

Ed. asiak. nro: 9518/13 DRS 97 CODEC 1064

Kom:n ehd. nro: 16971/11 DRS 121 CODEC 2039

16972/11 DRS 122 CODEC 2040

Asia: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta annetun direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista
– Tilanneselvitys
– Periaatekeskustelu

I JOHDANTO

1. Komissio esitti 7. joulukuuta 2011 kaksi ehdotusta, joista toinen kattaa tilintarkastusta koskevan direktiivin (kahdeksas yhtiöoikeusdirektiivi) (asiak. 16971/11) tarkistuksen ja toinen asetuksen yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteistä tilintarkastusta koskevista erityisvaatimuksista (asiak. 16972/11).

2. Ehdotukset saivat alkunsa lokakuussa 2010 julkaistusta komission vihreästä kirjasta, jossa maailmanlaajuisen finanssikriisin jälkeisessä tilanteessa ja rahoitusmarkkinoiden uudistuksen yleisessä yhteydessä esitettiin tilintarkastusperiaatteita koskevaa kuulemista. Vihreä kirja avasi keskustelun tilintarkastajan roolista ja tehtävistä tilintarkastajien toimintaympäristössä ja rahoitusvakauden laajemmissa puitteissa. Direktiivi- ja asetusehdotukset muodostavat yhdessä kattavan lähestymistavan, jonka avulla voidaan käsitellä koko tilintarkastusalaa koskevia kysymyksiä.

II TILANNESELVITYS

3. Yhtiöoikeustyöryhmä tarkasteli ensimmäisen kerran komission ehdotuksia Tanskan ja Kyproksen puheenjohtajakausina ensimmäisenä komission ehdotuksia ja keskusteli erityisistä aiheista.
4. Irlannin puheenjohtajakaudella pidettiin kokoukset 9. ja 23. tammikuuta, 6. ja 20. helmikuuta, 6. ja 20. maaliskuuta ja 3., 17. ja 29. ja 30. huhtikuuta sekä 15. toukokuuta 2013.
5. Neuvotteluja käytiin aluksi seitsemästä puheenjohtajan kompromissipaketista – 1–3, 4a, 4b, 5a ja 5b – ja niissä käsiteltiin erityisiä tilintarkastusta koskevia ehdotuksia.
6. Puheenjohtajavaltio esitti neuvoston työryhmässä 15. toukokuuta sekä direktiiviä että asetusta koskevat, edellä mainittuun pakettiin sisältyviin aikaisempiin välitysehdotuksiin perustuvat konsolidoidut kompromissitekstit (asiak. 9379/13 ja 9380/13, 13.5.2013).
7. Puheenjohtajavaltio on työryhmätasolla käytyjen keskustelujen perusteella todennut kolme tärkeintä ratkaisematonta kysymystä: tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen pakollinen vaihtaminen, tilintarkastuksen liitännäispalvelujen tarjoamisesta koskevat rajoitukset ja tilintarkastuksen oheispalveluja koskeva kielto sekä tilintarkastuksia valvovien kansallisten elinten yhteistyö.
8. Puheenjohtajavaltion on tarkoitus pyytää 29. toukokuuta 2013 kokoontuvalta kilpailukykyneuvostolta poliittista ohjeistusta avun saamiseksi kompromissiratkaisuun pääsemiseksi näissä kysymyksissä. Neuvostossa käytävän keskustelun jäsentämiseksi puheenjohtajavaltio on valmistellut jäljempänä kohdassa III olevat kysymykset.

9. Pysyvien edustajien komitea pani 24. toukokuuta 2013 merkille puheenjohtajavaltion tilanneselvityksen ja kysymykset, jotka oli laadittu kilpailukykyneuvoston istunnossa 29. toukokuuta 2013 käytävän periaatekeskustelun jäsentämiseksi.
10. Työryhmän seuraavat kokoukset pidetään 31. toukokuuta ja 14. kesäkuuta tarkoituksena keskustelun jatkaminen puheenjohtajan kompromissiteksteistä sen ohjeistuksen pohjalta, jota ministereitä pyydetään antamaan neuvoston tasolla.
11. Euroopan parlamentti on samaan aikaan edistynyt direktiivi- ja asetusehdotusten käsittelyssä. Oikeudellisten asioiden valiokunta antoi ehdotuksista mietintönsä 25. huhtikuuta 2013.

III KYSYMYKSIÄ PERIAATEKESKUSTELUN POHJAKSI

1. Yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastusta suorittavien tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen pakollinen vaihtaminen

Koska on varmistettava erityisesti yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastuksen korkea laatu ja tilintarkastajien riippumattomuus ja objektiivisuus, jonka lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen yleisesti pitkäaikaiset toimeksiannot vaarantavat, ja ottaen huomioon tilintarkastuksen yhteiskunnallinen tehtävä talousjärjestelmän integriteetin tukemisessa sekä sijoittajien perusteltujen taloudellisten valintojen helpottamisessa komissio ehdotti asetuksessa säännöksiä, joissa edellytetään tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen pakollista vaihtamista viimeistään 6 vuoden toimikauden jälkeen, jota voidaan poikkeuksellisissa tilanteissa pidentää 8 vuoteen. Komissio ehdotti myös, että jos yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö on nimennyt vähintään kaksi lakisääteistä tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisöä (yhteinen tarkastus), sitoumukset ovat voimassa korkeintaan 9 vuotta, ja tätä voimassaoloaikaa voidaan poikkeuksellisesti jatkaa 12 vuoteen.

Valtuuskunnat ilmaisivat työryhmässä käydyissä keskusteluissa eriäviä näkemyksiä pakollisesta vaihtamisesta.

Puheenjohtajan 13. toukokuuta esittämän kompromissiehdotuksen mukaisesti sitoumuksen voimassaoloaika on korkeintaan 7 vuotta (8 vuotta yhteisen tarkastuksen osalta), ja tämä olisi tietyin edellytyksin uusittavissa korkeintaan toiseksi 7 vuoden pituiseksi kaudeksi (yhteisen tarkastuksen osalta 8 vuodeksi). Lisäksi puheenjohtajan välitysehdotuksen mukaan yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö voi poikkeuksellisesti lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön nimeämiseksi pyytää toimivaltaista viranomaista myöntämään korkeintaan 2 vuotta jatkoaikaa (3 vuotta yhteisen tarkastuksen osalta).

Kysymys: Voisitteko hyväksyä tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen pakollisen vaihtamisen osalta kompromissina puheenjohtajan välitysehdotuksen?

2. Tilintarkastuksen liitännäispalvelujen tarjoamista koskevat rajoitukset ja tilintarkastuksen oheispalveluja koskeva kieltö

Tarvittavan itsenäisyyden ja ammatillisen kriittisyyden lisäämiseksi komissio ehdottaa, että rajoitetaan palveluja, joita yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastuksia suorittavat lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt saavat suorittaa, ja korostaa, että tilintarkastajien olisi keskityttävä tilintarkastukseen. Komissio ehdottaa, että seuraavat palvelut eriytetään:

1. tilintarkastuspalvelut – tilintarkastajan pääasiallinen tehtävä,
2. tilintarkastuksen liitännäispalvelut – sallitaan tietyin rajoituksin,
3. perusluonteisessa ristiriidassa tilintarkastuksen riippumattoman, julkisen edun mukaisen tehtävän kanssa olevien oheispalvelujen tarjoamista tarkastettaville yhteisöille –ei sallita missään tapauksessa,
4. oheispalvelut, jotka eivät ole perusluonteisessa ristiriidassa tilintarkastuspalvelujen kanssa – tarkastusvaliokunta tai toimivaltainen viranomainen olisi valtuutettu arvioimaan käytännön tilanteesta riippuen, voidaanko niitä tarjota tarkastettavalle yhteisölle.

Komissio ehdotti, että tilintarkastuksen liitännäispalvelujen tarjoamisesta maksettavat palkkiot saisivat olla enintään 10 prosenttia palkkioista, jotka tarkastettava yhteisö maksaa lakisääteisestä tilintarkastuksesta.

Valtuuskunnat esittivät huolensa siitä, saisivatko lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt tästä rajoituksesta huolimatta tarjota tilintarkastuksen liitännäispalveluja tarvittavassa laajuudessa tai lainsäädännön sitä edellyttäessä.

Vastauksena näihin huolenaiheisiin ja kohtuullisen kompromissin helpottamiseksi puheenjohtajavaltio ehdottaa, että tätä enimmäismäärää nostettaisiin enintään 70 prosenttiin kolmen vuoden ajanjaksona maksetuista palkkioista. Lisäksi unionin lainsäädännössä säädetty tilintarkastustyöhön liittyvät palvelut jätettäisiin soveltamisalan ulkopuolelle.

Puheenjohtajan ehdotuksen mukaan tätä rajoitusta sovelletaan kaikkiin palveluihin, jotka eivät ole sen ehdottamassa kiellettyjen palvelujen luettelossa ("mustalla listalla").

Puheenjohtajavaltio kehitti pelkästään kielletyistä palveluista koostuvan luettelon ("musta lista") käsitteen ja sisällön vastauksena valtuuskuntien pyyntöön luoda yksinkertaisempi sallittujen tai kiellettyjen palvelujen järjestelmä. Tilintarkastajat saisivat tarjota kaikkia palveluja, jotka eivät ole mustalla listalla. Luettelon tarkoituksena oli myös täyttää tilintarkastajien riippumattomuuden lisäämistä ja eturistiriitojen välttämistä koskevat tavoitteet. Työryhmässä esitetyt näkemykset siitä, miten tähän päästäisiin, ja siitä, mitkä erityiset palvelut olisi kiellettävä, erosivat toisistaan.

Kysymykset: Voisitteko hyväksyä periaatteen, jonka mukaan olisi pelkästään musta lista?

Voisitteko hyväksyä tämän mustan listan sisällön sellaisena kuin se on puheenjohtajan välitysehdotuksessa (asiak. 9380/13)?

Voisitteko hyväksyä puheenjohtajan välitysehdotuksen, jonka mukaan sallittujen palvelujen tarjoaminen rajoitettaisiin enintään 70 prosenttiin kolmen vuoden ajanjaksona maksetuista palkkioista ja unionin lainsäädännön edellyttämä tilintarkastustyö jätettäisiin soveltamisalan ulkopuolelle?

3. Tilintarkastuksia valvovien kansallisten elinten yhteistyö

Komission asetusehdotuksen mukaan EU:n laajuinen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välinen tilintarkastajien valvontaa koskeva yhteistyö toteutettaisiin Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV) puitteissa. Tehtävät, jotka ovat aiemmin kuuluneet Euroopan tilintarkastajien valvontaelinten asiantuntijaryhmälle (EAOB), jonka puheenjohtajana on komissio, siirtyisivät ehdotetulle valiokunnalle.

Valtuuskunnat antoivat laajan tukensa ajatukselle kansallisten tilintarkastuksen valvontaelinten yhteistyön jatkumisesta EU:n tasolla, mutta niiden kannat siitä, mille EU:n elimelle yhteistyöhön liittyvät tehtävät osoitettaisiin, ja myös joistakin ehdotetuista lisätehtävistä, erosivat toisistaan.

Tähän mennessä työryhmätason keskustelujen tuloksena on syntynyt kaksi vaihtoehtoa. Puheenjohtajavaltion 13. toukokuuta tekemässä välitysehdotuksessa pyritään vastaamaan useiden valtuuskuntien ilmaisemaan komission ehdotusta koskevaan huoleen säätämällä Euroopan tilintarkastajien valvontaelinten komitean (CEAOB) perustamisesta EAMV:n yhteyteen. Se koostuisi EAOB:n jäsenistä ja sillä olisi päätöksentekovaltuudet. Useat valtuuskunnat ehdottivat vaihtoehtona EAMV:lle (asiak. 9531/13, 14.5.2013), että tehostettaisiin nykyistä EAOB:n puitteissa tehtävää yhteistyötä perustamalla direktiivillä elin, Euroopan tilintarkastajien valvontaelinten johtokunta – European Board of Auditors' Oversight Bodies" (EBAOB), – ja samaan aikaan lakkautettaisiin EAOB kumoamalla joko direktiivillä tai asetuksella väline, jolla se perustettiin (komission päätös 2005/909/EY).

Kysymys: Voisitteko hyväksyä kompromissina puheenjohtajan välitysehdotuksen Euroopan tilintarkastajien valvontaelinten komitean (CEAOB) perustamisesta ESMA:n yhteyteen?

III LOPUKSI

Neuvostoa pyydetään panemaan merkille II kohdassa esitetty puheenjohtajavaltion tilanneselvitys ja käymään periaatekeskustelu kohdan III kysymyksistä istunnossaan 29. toukokuuta 2013.
